

Брюксел, 20.12.2017
COM(2017) 798 final

Препоръка за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за разрешаване на започването на преговори за споразумение между Европейския съюз и Хашемитското кралство Йордания относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и йорданските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

В глобализирания свят, където тежката престъпност и тероризмът имат все по-често транснационално и поливалентно измерение, правоприлагащите органи следва да могат пълноценно да си сътрудничат с външни партньори, за да гарантират сигурността на гражданите. Поради това Европол следва да може да обменя лични данни с правоприлагащите органи на трети държави, доколкото това е необходимо за изпълнението на неговите задачи.

След влизането в сила на Регламент 2016/794 на 1 май 2017 г.¹ и съгласно Договора Комисията отговаря за воденето на преговори от името на Съюза с цел сключване на международни споразумения с трети държави за обмен на лични данни с Европол. Доколкото е необходимо за изпълнението на неговите задачи, Европол може да установява и поддържа отношения на сътрудничество с външни партньори чрез работни и административни договорености, които не могат сами по себе си да бъдат правно основание за обмен на лични данни.

Като се имат предвид политическата стратегия, очертана в Европейската програма за сигурност², заключенията на Съвета³ и Глобалната стратегия⁴, както и оперативните нужди на правоприлагащите органи в целия ЕС и потенциалните ползи от по-тясното сътрудничество в тази област, Комисията смята за необходимо да започне в най-скоро време преговори с осемте държави, посочени в Единадесетия доклад за напредъка по създаването на ефективен и истински Съюз на сигурност⁵.

Комисията направи оценка на приоритетните държави, като взе предвид оперативните нужди на Европол. В Стратегията на Европол за периода 2016—2020 г. като приоритет за засилени партньорства е посочен Средиземноморският регион⁶. Във Външната стратегия на Европол за периода 2017—2020 г. също се подчертава необходимостта от по-тясно сътрудничество между Европол и Близкия изток/Северна Африка (БИСА) поради настоящата терористична заплаха и предизвикателствата, свързани с миграцията⁷.

Европол няма сключени споразумения с нито една държава в този регион.

Настоящата препоръка се отнася конкретно до преговорите с Йордания, макар че сътрудничеството с всяка държава от БИСА трябва да се разглежда в контекста на региона като цяло. Нестабилността на региона в сегашния момент, и по-специално ситуацията в Сирия и Ирак, представлява значима дългосрочна заплаха за ЕС, на която трябва да се противодейства незабавно. Това се отнася както за ефективната борба с тероризма и свързаната с него организирана престъпност⁸, така и за свързаните с

¹ Регламент (ЕС) 2016/794 от 11 май 2016 г. (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53).

² COM(2015) 185 final.

³ Документ № 10384/17 на Съвета от 19 юни 2017 г.

⁴ *Обща визия, общи действия: по-силна Европа — глобална стратегия за външната политика и политиката на сигурност на Европейския съюз* <http://europa.eu/globalstrategy/en>

⁵ COM(2017) 608 final.

⁶ Стратегия на Европол за периода 2016—2020 г., приета от управителния съвет на Европол на 1 декември 2015 г., <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/europol-strategy-2016-2020>

⁷ Външна стратегия на Европол за периода 2017—2020 г., приета от управителния съвет на Европол на 13 декември 2016 г., EDOC#865852v3.

⁸ Според Европол престъпленията, свързани с организираната престъпност в региона, включват незаконен трафик на огнестрелни оръжия, трафик на наркотици, финансови престъпления, включително изпирване на пари, и престъпления в кибернетичното пространство.

миграцията предизвикателства, като например подпомагането на незаконната миграция и трафика на хора. Сътрудничеството с местните правоприлагащи органи е от решаващо значение за справянето с тези предизвикателства.

Същевременно въз основа на техническите диалози за определяне на общи действия за подобряване на обмена на информация и съвместните оперативни действия за правоприлагане ЕС вече е съгласувал с Йордания списък с действия за засилване на сътрудничеството между съответните правоприлагащи служби, за осигуряване на помощ за изграждане на капацитет по линия на съответните регионални и/или двустранни програми и за разработване на оперативни действия в съответствие със съвместно съгласувана рамка⁹. Йордания изрази интерес да сътрудничи на правоприлагащите служби на ЕС в борбата с тероризма, по-специално чрез обучения на СЕРОЛ и работа, свързана с финансирането на тероризма. Този обмен на информация обаче не включва предаването на лични данни.

Политически контекст

Йордания е ключов партньор на ЕС, най-вече поради ролята си за насърчаването на стабилността, умереността и междуверската толерантност в Близкия изток. Партньорството между ЕС и Йордания е стабилно и обхваща многобройни сектори, като от 2002 г. насам се подкрепя от споразумение за асоцииране (напреднал статут от 2010 г.).

Йордания е изправена пред тежки предизвикателства, свързани с икономиката, социалните въпроси и сигурността. По-конкретно, Йордания дава подслон на над 650 000 регистрирани сирийски бежанци (около 10 % от йорданското население преди кризата в Сирия), както и на бежанци от други народности.

През декември 2016 г. ЕС и Йордания приеха приоритети за партньорство между ЕС и Йордания и Пакта между ЕС и Йордания за периода 2016—2018 г. Чрез приоритетите за партньорство ЕС и Йордания потвърдиха желанието си да укрепят още повече взаимните ангажименти, като установят стратегическа програма за действие, един от стълбовете на която е засилването на сътрудничеството за регионална стабилност и сигурност, включително борбата с тероризма. По-специално, ЕС и Йордания се ангажираха да засилят конкретното сътрудничество и обмена на информация в отговор на предизвикателствата, поставяни от тероризма, използващия насилие екстремизъм и радикализацията, в рамките на върховенството на закона.

Пактът между ЕС и Йордания съдържа взаимни ангажименти, чрез които двете страни ще изпълнят обещанията, дадени през февруари 2016 г. по време на Лондонската конференция за подкрепа на Сирия и региона. Тези ангажименти бяха потвърдени на Брюкселската конференция за подкрепа на бъдещето на Сирия и региона, проведена се на 5 април 2017 г., включително с цел да се повиши устойчивостта на Йордания, като се имат предвид последиците от сирийската криза.

На провеля се на 15 март 2016 г. работен семинар между ЕС и Йордания относно борбата с тероризма и повишаването на сигурността, посочен в Пакта между ЕС и Йордания, двете страни се споразумяха да продължат работата в три области: борба с използващия насилие екстремизъм; борба с финансирането на тероризма; сигурност на

⁹ Няколко инициативи в тази област са включени в приоритета за огнестрелните оръжия като част от цикъла на политиката на ЕС за борба с организираната и тежката международна престъпност, както и в съобщението „Изпълнение на Европейската програма за сигурност: план за действие на ЕС относно незаконния трафик и използване на огнестрелни оръжия и взривни вещества“ от 2.12.2015 г., COM(2015) 624 final.

въздухоплаването и границите, включително чрез участието на специализираните агенции на ЕС. ЕС и Йордания се споразумяха също така да засилят сътрудничеството с цел справяне с предизвикателствата, свързани с трафика на хора, чуждестранните бойци терористи и контрабандата на огнестрелно оръжие.

ЕС и Йордания са освен това партньори в Глобалния форум за борба с тероризма¹⁰ и в Световната коалиция срещу Даеш. Един от регионалните центрове за високи постижения в областта на ХБРЯ, финансирани от ЕС, се намира в Аман.

Оперативни нужди

Въз основа на данните в SOCTA от 2017 г.¹¹ и TE-SAT от 2017 г.¹², посочените по-горе дискусии и наред с другото, вътрешните за Европол експертни знания сътрудничеството с Йордания е необходимо най-вече за да се противодейства на следните престъпни явления:

Тероризъм: дестабилизирането на Сирия и Ирак и разпространето на Даеш и други терористични групи представляват пряка заплаха за сигурността на Йордания и ЕС, които са мишена за терористичните групи. Европейски и йордански терористи са пътували до Сирия, Ирак и други зони на конфликт с цел да се обучават и сражават. По-тясното сътрудничество в областта на правоприлагането, включително обмена на лични данни, ще допринесе за разкриването и наказателното преследване на заподозрените в тероризъм и за предотвратяването на пътуванията с цел тероризъм (включително риска от проникване в миграционните потоци и преместването в други зони на конфликт) и на финансирането на тероризма (включително връзката с организираната престъпност).

Трафик на огнестрелни оръжия: ЕС и Йордания си сътрудничат в областта на огнестрелните оръжия и съгласуваха работна програма, включваща обмен на най-добри практики, обучение и изграждане на капацитет. Тъй като сътрудничеството става все по-интензивно, подобряването на обмена на информация и последващите разследвания става още по-наложително. Като съседка на Сирия Йордания може да играе важна роля в предотвратяването на внасянето на огнестрелни оръжия в зоните на въоръжен конфликт и да гарантира залавянето на незаконни пратки, по-специално по пътя им обратно към ЕС.

Свързани с миграцията предизвикателства: съществуват редица свързани с миграцията предизвикателства, породени от продължаващия конфликт в Сирия. В районите, намиращи се в близост до бежанските лагери и до границата със Сирия, е възможен трафик на оръжие и хора, както и с цел сексуална експлоатация. Съществуват опасения, че значителен брой сирийски деца са изложени на риск и са уязвими спрямо експлоатацията от страна на организираната престъпност, тъй като достъпът им до основни услуги, като училищното образование, е много ограничен.

Трафик на наркотици: регионът на Близкия изток/Северна Африка (БИСА) е основен източник, транзитна точка и потребител на незаконни наркотици. Регионът влияе на и е отрицателно повлиян от злоупотребата с незаконни вещества и производството им, тъй като на север е налична стабилна клиентела, а от изток на запад го пресича маршрутът на хероина. През 2016 г. по линия на финансираната от ЕС програма „Пътят на кокаина“ (компонент AIRCOP — проект за комуникация между летищата) в Йордания

¹⁰ Йордания е съпредседател на Работната група по въпросите на чуждестранните бойци терористи.

¹¹ <https://www.europol.europa.eu/socta/2017>

¹² <https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/tesat2017.pdf>

беше учредена като правоприлагащ орган съвместна специална група за възпиране на трафика на наркотици през летищата.

2. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕПОРЪКАТА

С Регламент (ЕС) 2016/794 относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) се установява правната уредба на тази агенция, и по-специално нейните цели, задачи и материална компетентност, гаранциите за защита на данните и начините за сътрудничество с външни партньори.

Настоящата препоръка е в съответствие с разпоредбите на Регламента за Европол.

Целта на настоящата препоръка е Съветът да упълномощи Комисията да води преговорите за бъдещото споразумение от името на ЕС. Правното основание Съветът да разреши започването на преговорите е член 218, параграфи 3 и 4 от ДФЕС.

В съответствие с член 218 от Договора за функционирането на Европейския съюз Комисията е определена за преговарящ за Съюза за споразумението между Европейския съюз и Йордания относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и йорданските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма.

Препоръка за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за разрешаване на започването на преговори за споразумение между Европейския съюз и Хашемитското кралство Йордания относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и йорданските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 218, параграфи 3 и 4 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета¹³ бе приет на 11 май 2016 г. и се прилага от 1 май 2017 г.
- (2) С посочения регламент, и по-специално с член 25 от него, се установяват правилата за предаване на лични данни от Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) на трети държави и международни организации. Европол може да предава лични данни на орган на трета държава въз основа на международно споразумение, сключено между Съюза и тази трета държава съгласно член 218 от ДФЕС, което предоставя достатъчни гаранции по отношение на защитата на личния живот и на основните права и свободи на физическите лица.
- (3) Следва да започнат преговори с цел сключването на такова споразумение между Европейския съюз и Хашемитското кралство Йордания.
- (4) Споразумението следва да зачита основните права и да спазва принципите, признати от Хартата на основните права на Европейския съюз, а именно правото на личен и семеен живот, признато в член 7 от Хартата, правото на защита на личните данни, признато в член 8 от Хартата, и правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, признато в член 47 от Хартата. Споразумението следва да се прилага в съответствие с тези права и принципи.
- (5)

¹³ Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53).

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Комисията се упълномощава да договори, от името на Съюза, споразумение между Европейския съюз и Хашемитското кралство Йордания относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и йорданските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма.

Член 2

Указанията за водене на преговорите са посочени в приложението.

Член 3

Преговорите се водят в консултация с [наименование на специалния комитет — добавя се от Съвета].

Член 4

Адресат на настоящото решение е Комисията.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*